

Proslava 100. obljetnice Hrvatske grancice

miercuri, 04 septembrie 2013

U Središnjem Sjedištu Zajedništva Hrvata održana je 27. srpnja obljetnica 100. broja Hrvatske granice, prve novine u povijesti karansebevske zajednice, novine je su glavne teme istine i dogadjaji iz karansebevskog krajolika.

Na ovom izuzetno važnom kulturalnom događaju po našu malenu zajednicu sudjelovali su, između ostalih, uveni prof. Marcu Mihail Deleanu, profesor Gheorghe Jurma, inače vrstan novinar, pisac i književni kritičar, prof. Milja Todor, jedan od prvih redaktora Hrvatske granice, vl. Davor Lukačela, te profesori hrvatskog jezika i ponajbolji učenici hrvatskog jezika i književnosti iz karansebevske dvojezične gimnazije.

Na proslavi 100. obljetnice Hrvatske granice nije, iz zdravstvenih razloga, bio prisutan i prvi urednik novine, prof. Milja Radan tako da je ovo vjerojatno bio prvi važan kulturalni događaj od osnutka Zajedništva Hrvata u Rumunjskoj iz 1991. godine na kojemu nije sudjelovao i predsjednik krovne organizacije Hrvata u Rumunjskoj, pokreta našeg lista. Kada je riječ o počecima Hrvatske granice sve je započelo u listopadu 1994. godine.

Te se davne godine prof. Radan sam prihvatio nimalo jednostavnog posla pisanja jedne novine, novine koja da izvještava o karansebevskoj zajednici i o svemu što to pretpostavlja, koja da piše povijest naših mjesta i naših ljudi i koja da bude namijenjena, prije svega, karansebevskoj zajednici i našim istinama. Istina, Profesor je bio "naoružan" velikim entuzijazmom, širokim znanjem i s isto takvom velikom sposobnošću u za rad, ali je u to doba bio tek početnik u tehnoredaktiranju jedne novine. Upravo zato je zamolio za pomoć Mihaela T. Ioana, koji je već tada posjedovao vještine za rad na kompjuteru, ali koji je s druge strane imao hendikep nepoznavanja hrvatskog jezika. I tako je nastao prvi broj Hrvatske granice, s time što u njemu već tada dolaze i članci dr. Slovenskog, prof. Milje Todora i Mihaela T. Ioana. Redakcija Hrvatske granice je u to doba bila u jednom malom prostoru u Domu kulture iz Karansebeve, prvi broj je izdan u Lugoju, drugi broj u Karansebevi jer Zajedništvo Hrvata nije u to vrijeme raspolagalo s potrebnom opremom za izdavanje jedne novine. Godine su prolazile, list je tijekom vremena imao i nekoliko zastoja, odnosno godine kada nije izlazio, redakcija već davno ima novo sjedište u zgradi ZHR-a, neki su redaktori i tehnoredaktori, iz raznoraznih razloga, odustali tijekom vremena i unatoč svemu tome stiglo se do 100., jubilarnog broja Hrvatske granice.

Sve u svemu, ova stota edicija prve novine u povijesti karansebevske zajednice dokaz je da je otkinuta od stabla granica uhvatila vrstu korijena, da nije "začrnula" negdje u vremenu poput nekog epa kojega uzme vjetar i koji eventualno može začrnuti. Ona je polako ali sigurno kročila svoj put kroz vrijeme i vjerujemo da će i dalje, potpomognuta vrednostima koje nosi u sebi i svim rukama koje su je držale, a tu mislim, prije svega, na prvoga glavnog urednika, na sve redaktore, tehnoredaktore i suradnike našeg lista.

Za vrijeme proslave su o Hrvatskoj granici govorili prof. Iancov, prof. Todor, vl. Luka elia, prof. Deleanu i prof. Jurma i svi su oni iskazali želju da se i prije opet na u zajedno u Zajednicu Hrvata, na proslavi 200. broja Hrvatske granice.

Prof. Milja Todor, jedan od prvih urednika Hrvatske granice, s nostalgijom se sjeća vremena kada je pokrenuta Hrvatska granica:

„Poetak je bio veoma težak ali istovremeno i lijep. Tada smo se sastali prof. Radan, dr. Slovenski i ja i razgovarali smo nešto više od tri sata o pokretanju i koncepciji ovoga lista. Naš cilj je bio da se u njegovim stranicama piše o hrvatskoj manjini iz Rumunjske, da se iznesu naši običaji, naš jezik, naša kultura, odnosno kultura Karavaka na ovim prostorima, gdje živimo zajedno s Rumunjima, Mađarima, Nijemcima i s drugim etničkim manjinama. Kada je pak riječ o budućnosti i suradnji s redakcijom Hrvatske granice onda moram istaknuti da sada spremam jednu veliku studiju o Karavcima, o svemu što je specifično karavčevskim Hrvatima i našim mjestima. Sigurno, to će dosta potrajati jer je studija biti prilično opsežna i s jednim sasvim originalnim pristupom, ali nakon što sve to završim zamoliti u redakciju Hrvatske granice da publicira materijal. To će biti na in moje suradnje s našim listom jer je najvažnije da mi budemo ujedinjeni.

Ivan Dobra